№ 136. Sestdeen, 24. nowembri 1912. g. 1912.

Maksà,
Jelgawâ eksped. sanemot
par 1 gadu 2 rub. 20 kap.
par 1/2 gadu 1 „ 20 „
par 1/4 gadu — „ 60 „

ar peesuhtischanu mahjâs
par 1 gadu 2 rub. 50 kap.
par 1/2 gadu 1 „ 35 „
par 1/4 gadu — „ 70 „

Par adreses pahrmainu jamaksà 10 kap.

Telefons № 644.

Latweeschu Awises.

Isnahk 3 reises nedeklâ: otrdeenâ, zeturtdeenâ un sestdeenâ.

Maksà,
par pastu peesuhtot:
par 1 gadu 3 rub. — kap.
par 1/2 gadu 1 „ 60 „
par 1/4 gadu — „ 90 „
par 1 mehn. — „ 50 „

Uz ahrsemem
par 1 gadu 5 rub. — kap.
par 1/2 gadu 2 „ 80 „
par 1/4 gadu 1 „ 50 „
par 1 mehn. — „ 60 „

Numurs maksà 3 kap.

Paste kaste № 17.

Redakzija un ekspedizija:
Jelgawâ, Skrihwera eelâ № 35.

91. gada gahjums.

Sludinajumi maksà:
par sihku rakstu rindiņu 8 kap., preekschpusê 20 kap.

„Latweeschu Awises“

ar **1913.** gadu, kà sawâ **92.** gada gahjumâ, isnahks

3 reis nedeklâ.

Strahdadamas ari jo projam **kristigâ** un **tautiskâ garâ**, **„Latweeschu Awises“** zentisees weizinat muhsu dsimtenê un latweeschu tautâ **tizibu, tikumibu** un **weseligu tautisku apsinu. — „Latweeschu Awises“** pasneegs katrâ nodalâ **kodoligus rakstus** un **droschas sinas.** Kaut gan Jelgawâ isnahkdamas, **„Latweeschu Awises“** peegreesis peederigu wehribu **Widsemes** un **zitu apwidu** latweeschu dsihwei, kà it sewischki ari **Rigai**, kà latweeschu dsihwes zentram. — Isnahkdamas **trihs reises** nedeklâ **— otrdeenâs, zeturtdeenâs** un **sestdeenâs — „Latweeschu Awises“** zeen. lasitaji dabûs **ahtras** un **jaunas**, kà ari jo **plaschas sinas.** Awises maksa **paleek lihdsschinejà.**

Jelgawâ sanemot:	Ar peesuhtischanu:	Uz ahrsemem:
Par 1 gadu 2 r. 20 k.	Par 1 gadu 3 r. — k.	Par 1 gadu 5 r. — k.
„ 1/2 „ 1 „ 20 „	„ 1/2 „ 1 „ 60 „	„ 1/2 „ 2 „ 30 „
„ 1/4 „ — „ 60 „	„ 1/4 „ — „ 90 „	„ 1/4 „ 1 „ 50 „
„ 1 mehn. — „ 40 „	„ 1 mehn. — „ 50 „	„ 1 mehn — „ 60 „

1913. gadam beidsotees zeen. abonenti dabon kà **besmaksas peelikumu „Jelgawas Kalendaru“ 1914. gadam** lihdsi, ar daikliteràturas un siniski pamahzoschu rakstu nodalam, kà ari daschàm bildem.

Lai peesuhtischanâ nezeltos nekahda nokaweschanâs waj trauzejumi, tad zeen. lasitaji teek laipni luhgti, isdarit pastellejumus pehz eespehjas drihsi un jau laikâ.

Atbildigais redaktors
R. Purinsch (Purinu Klahws).

Balkanu karsch.

Dardaneku jautajums.

Nesen sinoja, ka bulgari un greeki sagatawojot usbruzeenu Dardaneleem. Bet tad par to apklusa. Tagad paskaidro, ka leelwalstis esot aisleeguschas tahdu usbruzeenu, tadehk ka par Konstantinopoli un Dardaneleem tàs paturot nosazischanu sew. Pehz tam tad bulgari un greeki no usbrukschanas atturejuschees.

Schis leelwalstu protests pret Konstantinopoles un Dardaneku eenemschanu ir galwenais zehlons, kadehk bulgari peekriht meera slehgschanai. Isnemot Adrianopoli, wini zaur kara turpinaschanu newar wairak eeguht, nekà tee jau eeguwuschi.

Durazo.

Serbi, kà sinams, ir eegahjuschi Durazo ostâ pee Adrijas juhras, grib scho ostu paturet un zaur to eeguht iseju uz juhru. Austro-Ungarija tam pretojas un tadehk Serbijas un Austro-Ungarijas pretejibas par Durazo ostu ir Balkanu sareschgijumu isschkirschanas galwenais jautajums.

Durazo, albaniski Durezi, turziski Druz, slawiski Drak, ir Durazo wilajeta galwas pilsehta Albanijà pee Adrijas juhras. Pilsehtina, kurai tagad ir 2000 eedsihwotaji, ir skaistà weetà uz pussalas, bet osta tagad ir aissehrejusi un apkahrtne purwaina. Senatnes buhwju atleekas, starp tàm bizanteeschu zitadele jeb zeetoksnis, guk drupâs. Pilsehtinai ir dsihwa tirdsneezisku satikssme ar Trijestu un zitàm Austrijas ostam, tur peebrauz Austrijas Lloijda twaikonu sabeedribas kugi un tadehk pilsehtinà usturas Austro-Ungurijas konsuls.

Pilsehtinu dibinaja 7. gadusimtenî pr. Kristus korinteeschi, toreis to nosauza par Epidamnu un 5. gadusimtenî ta bij par weenu no Peloponesas kara zehloneem. Romeeschi eeguwa pilsehtu 229. gadâ pr. Kristus un nosauza to par Dirachiju. Pilsehta eeguwa toreis leelu nosihmi kà ostas weeta un starp to un pretim stahwoscho Italijas ostu Brindisiju bij dsihwa tirdsneezisku satikssme. No Dirachijas weda toreis tahlak kara zelsch lihds Salonikeem. — No pilsehtas tahlakas wehstures minams wehl sekoschais. Gotu kehninsch Teodorichs eekaroja to 481. gadâ, bulgari 10. gadusimtenî, 1082. gadâ krustneschu wadonis Roberts Giskards, 1185. to eeguwa Sizilijas kehninsch Wilums, 1204. gadâ Wenezija. 1268. gadâ Neapoles kehnini, 1336. gadâ serbi un pehdigi 1501. gadâ to eenehma turki.

Austro-Ungarijas stahwoklis Serbijas ostas leetâ.

Austro-Ungarija agrak pretojàs tam, ka Serbija eeguhtu kaut kahdu ostu pee Adrijas juhras. Tagad wina scho stahwokli drusku pahrgrozijusi. Wina pretojas tik tam, ka Serbija eeguhtu schahdu ostu Albanijas peekrastê. Tas atteezas galwenâ weidâ uz Durazo ostu. Zitâs weetâs Austro-Ungarija grib atwehlet Serbijai ostu pee Adrijas juhras. Pawisam leegt Serbijai tur ostu, to Austro-Ungarija wairs neeedroschinajas, tadehk ka Kreewija paskaidrojusi, ka Serbijai teesiba uz schahdu ostu, kaut gan neesot wajadsigs, ka ta taisni buhtu Durazo osta. Taî weetâ Serbija warot apmeerinatees ar ostu San-Dschiowanni di Medua. Tas nu Serbijai laikam buhs japeenem.

Pameers noslehgts.

Gruhti issinat aiz kahdeem eemesleem Balkanu walstis speedushàs uz pameeru. Ka Turzija kà uswareta to darijusi, pats no sewis saprotams. Greekija tad ari naw peeslehjusês pameeram, bet weena pati turpinas karu. Par pameera noslehgschanu dabutas schahdas telegramas.

Sofijà, 4. dez. Pameera protokols 3. dezembrî parakstits pulksten 8 wakarà. Protokolu parakstijuschi bulgaru delegati Bulgarijas, Serbijas un Melnkalnes wahrdâ. Greekija paturejusi sew teesibu, pehz 24 stundam peeweenotees pee protokola, bet atraidischanas gadijumà greeku waldiba tomehr peedalisees meera sarunâs.

Telegrama no Konstantinopoles 4. dez. apstiprina to paschu. Ahrleetu ministrija naktî apstiprinaja, ka Bachtschekiojà Turzija no weenas, Bulgarija, Serbija un Melnkalne no otras puses parakstijuschas pameera protokolu. Greekija leedsàs parakstit protokolu; karsch ar winu turpinas. — Bulgari eenehmuschi, kà jau senak sinots, Humaldschinu. Jawer-paschà padewees ar 8000 saldateem, pasaudedams kauju uz Marizas krasteem, Enosas tuwumà. Saguhstiti daudz ofizeeri un pehz ismekleschanas useeta eerotschu noliktawa. Kreiseri „Barbarosa“ un „Turgutreis“ zeetuschi awariju. Brunu kugis „Mahmudie“, 5 kontrminu un 6 minu kugi isbraukuschi no Dardaneleem, lai atsistu usbrukumu, ko greeku flote waretu isdarit.

Atenàs, 4. dezembrî. Awise „Patris“ peewed Parises greelu wehstneeku isteikumu, ka pameers nahk par labu tikai Turzijai. Greekija newehlas pameeru, kas dos Turzijai laiku nostiprinatees un tà padarit zihnu gruhtaku. Greekija nesahka karu eeguhschanas noluhkà un wina negrib atschkirtees no Bulgarijas. Kara mehrkis bij kristito atswabinaschana no apspeeschanas. Pameers atstahs darbu nepabeigtu. Greekija turpinàs karu kopigi ar zitàm walstim waj ari bez winàm.

No Londonas telegrafê: Reitera agenturai sino no greeku awota, ka Greekija newar peekrist pameera noteikumeem, kuri Turzijai dod eespehju, pastiprinat sawus karaspehkus un papildinat sagatawoschanos uz karu. Greekija wairakkahrt peedahwajusi Bulgarijai 3 diwisijas no greeku karaspehkeem, ar ko pastiprinat usbrukuma spehkus pee Tschataldschas linijas. Bulgarija uz to wehl naw dewusi nekahdu atbildi.

— Tschetri italeeschu kontrminu kugi eeradàs Pirejà. Komandeers isteizàs, ka Italija pamasam iswed karaspehku no Egejas juhras.

Plaschi laukſaimneezibas kursi.

Jelgawas Laukſaimneezibas beedriba sarihkos nahkoschà gada sahkumà Jelgawà plaschus laukſaimneezibas kursus, neka tas parasti mehdz buht. Daudz laukſaimneeku un zitas beedribas sarihko pa Latwijas malu malam gan semkopibas, gan peensaimneezibas, gan mahjturibas kursus. Ta ir katrà sinà atsihstama rihziba, bet kad leetu pamatigaki apluhko, tad schahdi kursi nespehj muhsu zentigako laukſaimneeku prasibas apmeerinat, jo kursu programa ir par schauru, ihsà mahzibas laika labad. Lai aisrahdito truhkumu pa ddaļai nowehrstu, tad Jelgawas Lauks. Beedriba greesàs pee Semkopibas Departamenta ar luhgumu atwehlet winai sarihkot plaschakus laukſaimneezibas kursus. Schis luhgums tagad nu eewehrots un reisà ar atwehli ari apsolits prahwaks naudas pabalsts scheem kurseem. Sahkot gan bij nodomats kursus sarihkot pusi preeksch Seemas swehtkeem un otru pusi pehz jauna gada, bet scho nodomu atmeta, kad

Pasaharne.

Pehdeja wista.

A. Sarina. Tulkojis W. G.

22. nowembrî Molodetschnâ Napoleons sastahdija pehdejo — 29 biletenu, kurâ pateesigi aprakstija sawu stahwokli. Lihdz schim winsch suhtija uz Parisi biletenus, kuros aprakstija sawas uswaras, bet tagad saprata kà wajag beigt schos melus.

24. nowembrî winsch nonahza Smargonâ.

Eetinees lapsahbas kaschokà, zaunu zepuri galwâ un kaschoka sahbakos, winsch eenahza weetejà rabina mahjà un smagi nolaidàs uz krehsla. Lihdz ar winu eenahza Kolenkurs un generals Diroks tehrpuschees ihsos-aitahdu kaschokos.

— Tà tas ilgaki wairs newar eet — Napoleons eesauzàs, — wajag darbotees. Kolenkur, juhs sasauzat marschalus?

— Sasauzu. Wini tuhlin buhs klaht.

— Dirok! Gahdajeet pusdeenu! — Napoleons pawehleja, nemaz nesaprasdams sawu wahrdu ruhgto nosihmi.

Nekurinatà istabà weens pehz otra eenahza nosaluschee marschali.

Eenahza Mirà, satinees kaschokà un turku schalli galwà, pehz wina Dawù, Nejs, Bertjè Mortjè, Lefebvrs un Wiktors.

Wineem eenahkot Napoleons peezehlàs un tos apsweiza...

Drihz eenahza Diroks un Rustans, ahtri isdalija traukus un uslika uz galda podu ar kautko siltu.

— Kungi, luhdsu pee pusdeenas! — Napoleons aizinaja.

Wisi sahka ehst.

Ko wini ehda? Neweens par to nedomaja, bet dsehra tee slaweno burgundeeti, no kura wehl daschas pudeles bija usglabajuschàs waldineeka pagrabâ.

Pusdeena beidsàs. Wisi klusseja...

Napoleons ahtri peezehlàs un staigadams no weena kakta otrâ eerunajàs:

— Gahjeens nawa isdewees, bet mehs esam isturejuschees kà waroni. Wehl weena kauja un muhsu apstahkli labosees. Aleksandrs noschehlos, ka neslehdsa ar mani meeru

Mirà prasti eesmehjàs.

Napoleons negreesa uz to wehribu, bet ahtri turpinaja:

— Schonakt pat es ar Diroku, Kolenkuru un Lobo doschos uz Parisi. Tur mana klahtbuschana ir wajadsiga neween preeksch Franzijas, bet ari preeksch nelaimigàs armijas. Weenigi no tureenes es waru atturet Austriju un Pruhsiju. Bez schaubam schìs walstis neeedroschinasees man peeteikt karu, kad es buhschu jaunas, 1.200,000 wihru leelas armijas preekschà.

Ahtras dabas Mirà ar dusmam eesauzàs:

— Ko! Tu gribi behgt? Tu atstahsi sawu armiju?

— Stahwi klusu, besprahti! — eesauzàs Neijs.

— Winsch ir gudris weenigi par kaujas laiku — Napoleons atbildeja un ahtri turpinaja: — Gwardiju es atstahschu sche. Wisu, lihdz pehdejam wihram! Sinam, jums wajadsès isturet pee Wilnas niknu kauju, un atsist eenaidneeku, bet to juhs isdarisseet! Juhs esseet lauwas! Wilnà juhs atradisseet dsihwokkus un pahrtiku. Tur juhs sastapsseet ari Luasonu de-Wrede ar pastiprinajumeem. Pehz tam juhs pahreesseet pahr Nemanu. Kreewi pirms manas atgreeschanàs neusdroschinasees pahreet pahr Wislu!

Un nodewees sawàm ilusijam winsch sahka stahstit kà atwedis sew lihdz jaunu, pusotra miljona leelu armiju, un no jauna dosees tahlajà zelà, nu schoreis eenems ari Peterburgu.

Winsch eekaisa. Azis tam sahka swehrot, balsî skaneja weza paschapsiniba.

Marschali winà klausijàs ar aisgrahbtibu.

— Es atstahschu Neapoles karali par armijas komandeeri. Es zeru, ka juhs winam paklausisat kà man, un ka starp jums waldìs pilniga saprashanàs.

— Mirà peesteidsàs pee wina un tas to apkampa.

Pehz tam winsch wisus noskuhpstija.

* * *

Eestahjàs wakars. Pee durwim stahweja kareete, kurai bija aissuhgti tschetri sirgi, aiz winas weenkahrschas kamanas.

Uz buka sehdeja Rustans, un gwardijas kapteins Wonsowitschs.

Napoleons ahtri isnahza pa durwim un kopà ar Kolenkùru eesehdàs kareetê. Diroks un Lobo eeweetojàs kamanàs.

Sirgi sahka skreet, un attahlinaja Napoleonu no wina armijas, nesdami to nesinamà nahkotnê...

Sneegs tschirksteja sem kamanu sleezem. Seemas aukstà dwasha eespeedàs kareetê, un neskatotees uz beesajeem kaschokeem nokkuwa lihdz meesai.

— Nolahdetais aukstums! — Napoleons nonurdeja.

— Attahlums un klimats. Es jau teizu — atbildeja Kolenkùrs.

(Turpmak beigas.)

Sihkumi.

Leelakais juhras dsilums. Lihdz schim leelakais juhras dsilums bija 9636 metri, kuru usgahja amerikanu mehrischanas kugis „Nero“ 1899. g. Klusà okeana seemelos, Marianes salu grupas tuwumà (12 gradus 40 min. seem. plat. un 145 gradus 40 min. austr. gar.). Bet Wahzijas juhras ministrija dabujusi sinu, ka wahzu mehrischanas kugis „Planet“ usgahjis 9780 metru leelu dsilumu, kas tagad jausluhko kà leelakais dsilums pasaules juhrâs. Tas atrodas 40 juhras juhdses uz seemelaustrumeem no Filipina salas Mindanao. Bez abeem nupat mineteem pasihstams tikai weens juhras dsilums pahri 9000 metreem, proti, anglu kara kuga „Penguin“ pee Tongo salam 1895. useetais 9427 metrus leelais dsilums. „Planetam“, bez daudz swarigeem fisikaliskeem nowehrojumeem juhras sinibà, isdewees useet ari leelako Indijas okeana dsilumu ar 7000 metreem (pret 6459 metru dsilumu, ko 1900 angli usgahja). „Planeta“ useetais dsilums atrodas deenwidos no Malaju salam.

atwehli tik wehlu sanehma. Lai plaschakas laukſaimneeku aprindas dabutu ſanemt laikus ſinas par ſcheem nodomateem kurſeem, paſpehtu uſ teem ſagatawotees un eekahrtotees ar ſaweem tekoſcheem darbeem, tad Jelg. Laukſ. Beedr. walde nolehma kurſus ſarihkot no 7. janwara lihdſ 16. februarim 1913. gadâ. Lai mahzibu paſneegſchana buhtu ſekmigaka, tad Jelg. Laukſ. Beedriba uſaizinaja par lektoreem weenigi peedſihwojuſchus ſpezialiſtus. Kurſu programa ſaſtahwès iſ 50 lekzijam par ſemkopibu — laſis Behrſmuiſchas iſmehgin. ſaimneezibas waditajs agr. J. Bergs, 50 lekz. par lopkopibu — laſis L. L. Ek. S. Semkopibas ſkolas preekſchneeks agr. J. Maſwerſits, 20 lekz. par peenſaimneezibu — laſis waldibas peenſaimneezibas ſpezialiſts agr. A. Friedbergs, 20 lekz. par kimiju — laſis Behrſmuiſchas kurſu ſkolotajs inſcheneers-kimikis Jaunſnikers, 20 lekz. par fiſiku — laſis Jelgawas Semkopibas ſkolas matematikas ſkolotajs inſcheneers-technologs W. Oſolinſch un 20 lekz. par dahrſkopibu — laſis L. L. Ek. Sabeedribas instruktors J. Semturs.

Lekzijas laſis katru deenu, 4 ſtundas preekſch un 2 ſtundas pehz pusdeenas. Pirmajâ nedelâ buhs kimija un puſe no fiſikas kurſa, lai klauſitaju buhtu eepreekſch peeteekoſchi ſagatawoti preekſch ſemkopibas un lopkopibas klauſiſchanàs. Wehlak pamihſchus laſis par ſemkopibu, lopkopibu, peenſaimneezibu, fiſiku, weterinariju un kurſu beigâs par dahrſkopibu.

Maksa par kurſeem nolikta ſema — 10 rbl. par wiſu kurſu lekzijam. Bez tam peelaidìs ari klauſitajus preekſch atſewiſchkeem preekſchmeteem, bet ne uſ atſewiſchkàm lekzijam. Kas gribetu noklauſitees weenu no ſekoſcheem preekſchmeteem: peenſaimneezibu, weterinariju, kimiju, fiſiku waj dahrſkopibu, tam buhs jamakſâ par to 1 rbl. 60 kap., ja 2 no ſcheem — tad 2 rbl. 80 kap., ja 3 no ſcheem — tad 3 rbl. 60 kap., ja ſemkopibu waj lopkopibu ween, tad 4 rbl., ja abas — tad 7 rbl.

Tà ka peenemamo kurſiſtu ſkaits ir aprobeſchots, tad luhdſu nekawetees ar peteikſchanu, kura ir jau atklahta. Adreſet peteikſchanos uſ Jelgawu, Katolu eelâ № 44, Jelgawas Laukſaimn. Beedribas namâ. Kurſa pahrſinis J. Maſwerſits.

No ahrſemem.

Franſchu tautas nobalſoſchona preſidenta wehleſchanâs.

Franzijâ pahrſpreeſchot, waj neiſleetot tautas referendumu pee nahkoſchàm republikas preſidenta wehleſchanam, Turſâ bonapartiſti noturejuſchi ſapulzi, kurâ praſita ſatwerſmes rewiſija, ar kurù tautai dodama ceſpehja, teeſchi peedaliites preſidenta wehleſchanâs.

Werſalâ 2. dez. notikuſi pluhkſchanàs ſtarp frantſchu rihzibas lihgas lozekleem, kuri ſarihkojuſchi rojaliſtiſkas manifeſtazijas un ſtarp leelu republikanu pulku. Kahds dſelſzela eerehdnis, kurſch republikai uſſauzis augſtas laimes, ſmagi eewainots. Wairaki polizijas eerehdni un ſaldati, kuri bija atrihkoti uſ kahrtibas nodibinaſchanu, dabujuſchi weeglakas bruhzes. Iſdota pawehle, apzeetinat rojaliſtu wadoni, rakſtneeku Morafu.

Pret Albanijas neatkaribu.

Kà leekas, leela daka no Eiropas walſtim koti ſajuhſminajuſchàs preekſch pusmeſchonigàs Albanijas neatkaribas. Tas noteek galwenâ kahrtâ aiſ nenowehlibas pret Balkanu walſtu panahkumeem wiſpahrigi un Bulgarijas un Serbijas praſibam ſewiſchki. Jo ja Albanijas aiſſtahwetajas pateeſi buhtu tik humanas, tad jau daudſ zitàm tautam ari buhtu peeſchkirama neatkariba.

Wihnê, 2. dez. Auſtrijas tautas weetneeku namâ deputats Klofatſchs iſteizees, ka dualiſmam Auſtrijâ wajagot beigtees, jo ta eſot ſlahweem kaitiga organiſazija. Walſtij wajagot reorganiſetees uſ liberaleem pamateem. Tapat ſerbeem pretigai politikai wajagot beigtees. Albanijas autonomija nenoſihmejot neko zitu, ka atlaut un ſarihkot apkauſchanàs un laupiſchanas brihwibu taî ſemê. Balkanu jautajums nododams Eiropas konferenzei.

Berlinê, 2. dez. Pee debatem reichſtagâ par ahrejas politikas jautajumeem polis Tramtſchinſkis aiſrahdija, ka ſlahwi ſaſtahdot 60 prozentus no Auſtrijas karaſpehka un teiza, ka ja pruhſchu-wahzu politika tik koti ruhpejotees par ſaweenibu ar Auſtriju, tad jaapdomajot, waj Wahzija atteezbâ pret poleem ar ſawu politiku neaiſzehrt ſaru, uſ kuru pati ſehſch. Tai partijai, kura ſajuhſminajas tik koti par albanu likteni, nepeeklahjas apſtrihdet ari 20 miljonu leelai polu tautai teeſibu uſ patſtahwigu nazionalu ekſiſtenzi.

Wahzijas kriſtigo ſtrahdneeku ſabeedribas,

kuras repreſentè kahdus 360,000 ſtrahdneekus, kas nebeebrojas ar ſozialdemokrateem, notureja ſchajâs deenâs Eſenes pilſehtâ kongreſu. Eewehrojot tagadejos ſareſchgitos politiſkos apſtahkluſ, ſtrahdneeku delegati kongreſâ nu nolehmuſchi, iſteikt keiſaram un walſtij padewibas juhtas un apgalwojumu, ka kriſtigee ſtrahdneeki katrâ brihdî gatawi upuretees par tehwijas leelumu un Wahzijas godu. Atteeziga telegrama noſuhtita keiſaram 13. nowembrî, par kuru keiſars ſirſnigi pateizees. Schis gadijums tadehl eewehrojams, ka kriſtigee ſtrahdneeki, pretî ſozialdemokrateem, parahdas par tauteeſcheem un patrioteem.

* * *

Româ, 2. dez. Schejeenes politiſkàs aprindas uſtrauz domas, ka greeki waretu eenemt Walonu, jo to ſkaita par Gibraltaru jeb atſlehgu pee eeejas Adrijas juhrâ. Domà, ka Italija atteiſees no atteezibam uſ Albaniju, bet iſleetos wiſus ſpehkus, lai neitraliſetu Walonu.

Nupat iſnahza un dabujams wiſâs eewehrojamakâs grahmatu pahrdotawâs:

Jelgawas Kalendars
1913. gadam.

Iſdots no „Latweeſchu Awiſchu“ redakzijas.

Literariſkâ peelikumâ eeweetoti kodoligi, weſeligi rakſti tautſaimneezibai, kà ari ſirds pazilaſchanai un tihkamam laika kaweklim (ſtahſti, dſejas, atjautas un jautribas.)

Makſâ pa weenam pahrdodot **15** kap.

Wairumâ dabujams: Jelgawâ, **„Latweeſchu Awiſchu“** ekſpedizijâ. **Rigâ, A. Waltera, J. Rapas un beedru** agrak K. J. Sichmana grahmatu pahrdotawâ, Teatra eelâ № 9.

No eekſchſemem.

Latgaleeſchu laikraſtis „Drywa“

ſahzis iſdot ſinatniſku peelikumu reiſ pa mehneſi. Tà tad jaunam laikraſtam („Jaunàm Sinams) parahdotees, wezais ſahk ſanemtees un ſneegt bagataku ſaturu. Pirmà peelikuma ſaturs „Kà zilweks ſkreen pa gaiſu“, kur apraſtita gaiſa balonu un jaunlaiku aeroplanu attihſtiba, nemot palihgâ ari iluſtrazijas. Schis uſnehmums tikai apſweizams ar preeku.

Maſkawa. Maikopas tuwumâ apbrunoti laupitaji uſbrukuſchi inſcheneerim Aſejewam un to lihdſ ar wina wedeju nogalinajuſchi. Laundari pehz tam ſakroplojuſchi inſcheneera lihki, nogreeſuſchi tam anſis un degunu. Nolaupiti 2000 rbl. Laupitaji now ujeeti.

Rewele. Pee Reweles apbuhweſchanas projektu ſazenſibas peedalas ap 50 inſcheneeru, to ſtarpâ 5 no Somijas, 10 no Wahzijas, 4 no Peterburgas, 2 no Maſkawas, 2 no Rigas, 5 no Reweles, kà ari pa weenam no Sweedrijas, Danijas, Ungarijas, Anglijas, Herſonas, Kijewas un Kaſanas.

— Belgeeſchu ſabeedriba, kurai peeder tramwaja konzeſija Rewelê, nolehmuſi ſirgu tramwaju pahrwehrſt par elektriſku un leelâ mehrâ paplaſchinat ſatiſſmes tihklu.

— Weikala telpas jaunajâ igaunu teatrî iſihretas par 18,390 rbl. Bez tam no pagrabeem zer eenemt wehl 3000 rbl. ihres.

— Reweles brihwprahtigeem ugunsdſehſejeem 50 gadu jubilejas gadijumâ pilſehtas dome bija nolehmuſi iſſneegt 5000 r. pabalſta. Eekſchleetu miniſtrija ſcho lehmumu neapſtiprinajuſi, jo naudu bijis nodomats nemt no Jermakowa patwerſmes kapitala.

Odeſa. Sagli eelauſuſchees naktî uſ 19. nowembri Saiſa dahrgleetu weikalâ uſ Deribaſowas eelas, uſlauſuſchi 100 pudus ſmago dſelſs kaſi, nolaupijuſchi daſchadas ſelta un ſudraba leetas par 42,000 r. un aiſbehguſchi.

Jekaterinodara. Sche kara teeſa uſſahka prahwu pret laupitaju bandu, ſaſtahwoſchu no 11 zilwekeem. Iſteeſaſchana ilgs 6 deenas. Iſſaukti 11[illegible] leezineeki.

Wilna. Apzeetinats kahds Krakowſkis, kahda leela Warſchawas weikalneeka dehls, kurſch wiltojis wekſelus par 200,000 rubleem.

Baku. Schibanos, Baku aprinkî, Meſcha-diDſchafar-ogli naftas ruhpneezibas eeſtahdê ekſplodejuſi gahſe, pee kam ſadeguſchi un pehz tam no eegruwuſchàs ſemes apbehrti 4 ſtrahdneeki. — Pehz ſpezialiſtu eewahktàm ſinam pehdejo 10 gadu laikâ Baku naftas ruhpneezibas rajonâ pawiſam dſihwi ſadeguſchi 10,000 ſtrahdneeki.

No Kaibinſkas zeema (Tomſkas gubernâ). Pagahjutchâ 1911. gada rudenî mehs Kaibinſneeki tik jau reiſ dabujàm ſen gaidito un mekleto ſkolotaju. Zik gruhtuma nepeenahzàs iſzeeſt muhſu zeema tehweem, kamehr tee nahza pee weenoſchanàs, kamehr iſluhdſa no waldibas ſkolu un ſkolotaju. Kad nu ari reiſ atbrauza ſchis ſen kahrotais ſkolotajs, wiſi domajàm, ka nu tak reiſ buhs gals wiſàm ſchkelſchanam un ſtrihdeem dehl ſkolas eeguhſchanas un nu waretim meerigi baudit tik gruhti eeguhtos augkus. Wiſu ſirdis bij preezigas, ka nu reiſ paſcheem ſawa ſkola un ſkolotajs, ka neaugs wairs behrni bez ſkolas un iſglihtibas, kà lihdſ ſchim, kur ſkolas weetâ behrni jau no pat maſotnes ſahka peeraſt tikai pee daſchadeem netikumeem, dſerſchanas u. z. Pat tee, kuri bij koti pretî ſkolas eeweſchanai (un to bij ne maſums), ſahka runat: „Tik jau labaki buhs, kad behrni eemahziſees labi laſit, rakſtit un rehkinat.“ — Zerejàm wiſi, ka lihdſ ar ſkolotaja atnahkſchanu auſis muhſu Kaibinſkai gaiſmas rihts, kas nodſihs bahrgo tumſibas waru, kura tik ilgi bij waldijuſi pahr mums. Ne par welti eſam gandrihſ 15 gadus dſihwojuſchi bez ſkolas un tik daudſ puhlinu peelikuſchi, kamehr beidſot winu ſaſneedſàm. Domajàm ari, kad nu nu wareſim ar ſkolotaja kunga palihdſibu eerihkot biblioteku, ſwehtdeenas dſeedaſchanas un daudſ tamlihdſigu. Bet zik koti bijàm wihluſchees, tà domadami... Gruhti iſſazit! —

Muhſu jaunais ſkolotajs G. kungs muhs ar pirmo wahrdu tuhlit apſweiza par meſchoneem un laudim, kuri neka neſinot un negribot ſinat. Wehlak, kad ſahka weſt behrnus ſkolâ, tad iſrahdijàs, ka ir daſchi, kureem pahri par 12 gadeem un ſchos G. kungs atteizàs peenemt, atſaukdamees, ka pehz likuma nedrihkſnot peenet wezakus par 12 gadeem. Saprotams, jau ograki buhtu bijuſi ſkola, neweens nebuhtu peelaidis tik ilgi ſtahwet behrneem bez ſkolas. Bet G. kungam par to daliba maſa.

Tad tik jau galu galâ G. kungs lahwàs peeluhgtees un apſolija peenemt ari ſchos neiſredſetos, bet tikai par utſewiſchku makſu, tas ir no katra behrna, kuram wairak par 12 gadeem, jamakſâ 2 rubli par mehneſi. Zaur ſcho wiſu iſgaiſa wiſas muhſu jaukàs zeribas uſ ſkolotaju un ſkolu jau no paſcha eeſahkuma un kad pehdigi dabujàm dſirdet, ka G. kungs ne dſirdet negrib ne no kahdàm iſrihkoſchanam jeb dſeedaſchanam, tad palikàm pawiſam behdigi. Gluſchi kà netizedami praſam weens otram: „Waj tahds bij muhſu tik ſen gaiditais gaiſmas neſejs?“ To agrak nebuhtum domajuſchi...

Wisgruhtak ir noſkatotees uſ muhſu jauno paaudſi, kura tikumiſkâ ſinâ ir koti nogahjuſi. Katru ſwehtdeenu teek ſarihkotas „danzoſchanas“, kurâs ſaeet, labi peedſeras un iſkaujas, tà ka ne reti muhſu jaunekki eet no ſchahdà „danzoſchanam“ uſ mahjam ar pahrſitu galwu jeb zitu tamlihdſigu ſihmi. Nereti ari noeet pat lihdſ teeſam. Dſerſchana, it ihpaſchi pehdejâ laikâ, koti iſplatijuſès ſtarp muhſu jaunekleem. Agrak ar nepatikſchanu noſkatijamees, ka koti daudſ dſehraju ir kreewu ſahdſchâs, bet tagad gandrihſ to netur par kreetnu puiſi, kurſch naw labs dſehrajs un, ſaprotams, kad peedſehruſchees, tad ari kauſchanàs eet walâ.

Daudſreiſ laſam awiſês, ka muhſu dſimtenê Baltijâ ir eerihkotas atkal un atkal jaunas bibliotekas, dſeedaſchanas un teatra ſabeedribas, kurâs muhſu tautas brahki, tur tahlajâ dſimtenê, lihgſmi un meerigi pawada ſawus atpuhtas brihſchus no fiſiſkà darba, ſmeldami ſew paſtahwigi jaunus uſmudinajumus un tà ſoli pa ſolim kluhdami tuwak pee gara gaiſmas — iſglihtibas. Bet ko lai mehs daram?! Kà lai ſew paſchi palihdſam? Redſam gan, ka naw labi tà darit, kà tagad daram un ka ta tahlu netiksim, bet wadona naw, kas waretu kà zitadi eerahdit mums iſleetot ſawu brihwlaiku, un no ſawa widus neweenu negribam klauſit.

Un tà eet deena pehz deenas, gads pehz gada, bet muhſu Kaibinſka ſlihgſt arweenu uſ leju un paſtahwigi gaida, waj jel neeerabiſees kahds, kas atgreeſts muhs no ta zela, par kuru eſam tik tahlu noſlihdejuſchi, ka jau ari tas, uſ kura turejàm tahdas jaukas zeribas un kuru gaidijàm par gaiſmas neſeju, neiſrahdijàs wiſa ta zeenigs. Kaibrets.

Widſeme.

Riga. Sinas no Rigas mahzibas apgabala. Preekſch neilga laika ſinoja, ka Rigas mahzibas apgabala walde greeſuſès pee tautas apgaiſmoſchanas miniſtrijas ar luhgumu, dibinat Rigas aprinkî wehl weenu tautſkolu inſpektora weetu, jo weens tautſkolu inſpektors daudſo ſkolu dehl koti apkrauts ar darbu. Tagad no miniſtrijas peenahzis Rigas mahzibas apgabala waldê peepraſijums, kur labaki buhtu noteikt otram inſpektoram dſihwes weetu. Rigas mahzibas apgabala walde norahdijuſi uſ Rigu, kur jau atrodas Rigas aprinka tautſkolu inſpektora Tretjakowa kanzleja, jo Riga aprinka ſkolotajeem wislabaki ſaſneedſama.

— Rigas mahzibas apgabala walde iſſino widus ſkolu preekſchneekeem, ka tautas apgaiſmoſchanas miniſtrija iſlaiduſi paſkaidrojumu par ſkolneekeem, kas iſſlehgti no widus ſkolam ar teeſibu ſaudeſchanu uſ eeſtahſchanos kautſchu jebkurâ zitâ mahzibas ceſtahdê. Tautas apgaiſmoſchanas miniſtrijâ tagad iſſchkirts jautajums, ka minetus ſkolneekus ari kà ekſternus newar peelaiſt pee gala eksameneem. Iſnehmums waretu buht weenigi tanî gadijumâ, ja uſ to iſluhgta ſewiſchka atlauja no apgaiſmoſchanas miniſtrijas.

— Eezelſchana. Par pirmà Rigas pilſehtas rajona tautſkolu inſpektoru Orlowſka weetâ, kuru eezehla par Joachimtales ſkolotaju ſeminara direktoru Weſenbergâ, eezelts Bauſkas rajona tautſkolu inſpektors Jordanſkis.

Lejaszeems. Sche nodibinajàs lopu pahrraugu ſabeedriba.

— Jauns ſehra awots. No domenu waldes ſuhtitais inſcheneers W. Kaltinſch, atgreeſees Rigâ no ſehrawota iſmekleſchanas Lejaszeemâ (Widſemê), ſino, ka jaunais awots atrodotees ſkaiſtâ Gaujas kraſtmalâ un dodot pahri par 12,000 ſpainu uhdena deenâ. Uhdens nodots iſmekleſchanai jauneerihkotâ domenu waldes kimiſkâ laboratorijâ.

Kalſnawa. Pelnits ſods. 25. oktobrî Zehſu-Walkas meerteeſneſchu ſapulze apſtiprinaja 4. eez. meerteeſneſcha ſpreedumu, pehz kura Kalſnawas Kolgos dſihwojoſchais ſkroderis Reinis Purwinſch ſodits ar 4 mehn. zeetuma par neatkautu tirgoſchanos ar degwihnu. Apſuhdſetâ ſeewa peerahdijumu truhkuma dehl attaiſnota.

Weetalwa. 17. nowembrî Weetalwas wiskopeja ſapulze pahrwehleja weenu treſchu daku weetneeku pulka, kà ari nolehma, ka katram ſaimneekam japeedalas par brihwu ar 3 ſirga deenam, bet katram ſawrogneekam ar 3 kahjneeku deenam pee jaunbuhwejamàs daktera mahjas buhwmateriala peeweſchanas un ta ſagatawoſchanas. „Dſ. W.“

Wilande. „Poſtimees“ ſino par eewehrojamu igaunu ſemneeku uſnehmumu. 50 lauku mahju ihpaſchneeki dibinajuſchi ſawâ ſtarpâ akzija ſabeedribu un nolehmuſchi zelt netahlu no Abijas ſtazijas linu tihriſchanas un apſtrahdaſchanas fabriku. Schahda weida fabrika buhſchot pirmà wiſâ Baltijâ un zerams, ka dibinataji dabuſchot pabalſtu no waldibas puſes. Fabrikas apmehrs buhſchot deeſgan leels, tàs zelſchana iſmakſaſchot 100,000 rublus.

Paltmale Ligates Peenſaimneeku Sabeedriba notureja 13. nowembrî wiſpahrigu beedru ſapulzi. Uſ to no 45 beedreem bij eeraduſchees 26. Starp zitu noſpreeda teem beedreem, kureem jawed peens uſ moderneezibas tahlak par 10 werſtem, iſmakſat 1/4 kap. uſ ſtopu wairak, nekà pehz tauku weenibu aprehkina iſnahk. Tad wehl peeteizàs par beedreem lopu pahrraudſibas beedribâ 10 ſaimneezibas ar 132 ſlauzamàm gowim. Tà ka paſtahwoſchâ beedribâ jau peedalas 18 ſaimneezibas ar 217 ſlauz. gowim, tad nolehma peenemt otru pahrraugu Latweeſchu Laukſaimneeku Ekonomiſkà Sabeedriba ſchim uſdewumam peekomandeja Wjaſas lopkopibas un peenſaimneezibas I. ſchkiras ſkolu beiguſcho K. Swirbula kgu, kurſch uſ-

ahka sawu darbibu 16. nowembrî. Zerams, ka ari apkahrtejee laukſaimneeki nekawesees peebeedrotees pee schim diwam lopu pahrraudsibas beedribam, lai kopejeem spehkeem waretu uslabot lopkopibas stahwokli un lihds ar to eeguht wairak eenehmumu.

„Ds. W."

Kurseme.

Leepaja. Slimnizas rewisija. Medizinal-inspektors pirmdeen un otrdeen isdarija pilsehtas slimnizâ rewisiju, un atrada wisu preekschsihmigâ kahrtibâ. Otrdeen ar nakts wilzeenu inspektors aisbrauza.

— Leepajas-Aisputes dselszelsch. Satiksme un eenehmumi schim dselszelam pa scha gada pirmajeem 10 mehnescheem, salihdsinot ar abeem beidsameem gadeem, bija schahdi:

	1910.	1911.	1912.
pasascheeri	141,055	152,234	174,618
prezes pudos	2,710,483	3,255,440	3,574,377
eenehmumi:			
no pasascheereem rbl.	62,026	67,393	74,408
„ prezem	62,789	79,397	88,505
kopâ	133,462	157,919	170,897

Preekule (Kursemê). Alkohola upuris. Pee Preekules Adama mahjam us leelzela atrada Kaletu pagasta lozekla P. Audera sakroplotu lihki. Israhdijàs, ka nelaikis dsehrumâ bij iskritis no rateem un krisdams aiskehrees ais teem. Sirgi to bij wilkuschi kahdas 5 werstis pa leelzeku, lihds winsch bij dabujis galu.

Saldus. Dsihwot apnikuši. 10. nowembrî Saldû no pansionata nosudusi kahda 18 gadus weza weetejàs progimnasijas 5. klases audsekne, atstahdama wehstuli, kurâ pasino, ka darot sawai dsihwibai galu ais „dsihwes apnikuma"!

— Meschsargu F. Kruhminu Leepajas apgabalteesa noteesajusi us 14 deenam arestâ par to, ka winsch meschâ bihstami saschahwis strahdneeku Petersonu; bes tam winam jamaksâ Petersonam 59 rbl. atlihdsibas par saschautàs kahjas dseedinaschanu.

No Ilukstes aprinka. Teesas pristawam Korwin — Korotkewitscham dsihwes weeta noteikta Grihwas meestinâ.

No Kuldigas aprinka. Kursemes meschu aissardsibas komiteja, sawâ 26. oktobra sehdê nolehmusi: meschu zirschanu Bresiljes meschos atsiht par postoschu un apturet to us 5 gadeem.

Kursemes meschu aissardsibas komiteja atsinusi mescha zirschanu, Leel-Gramsdes muischas meschos par postoschu un nolehmusi zirschanu tureenes meschos apturet us 5 gadeem.

No Embotes. Sahdsiba. Baptistu luhgschanas nama ehrbegî dsihwojoscham E. S. uslaušts naktî us 19. now. wahgusis un issagtas 20 aitu ahdas, no kuram diwas bijuschas isgehretas. Saudejumu rehkina us 25 rbl.

No Dobeleeckeem. Atkal weena — nelaimiga mihlestiba! Sihpeles pagasta „Wehschneeku" mahjàs nogalinajusès pirmdeen, 12. nowembrî, kahda jaunkundse un, kà israhdàs, atkal dehl — „nelaimigas mihlestibas". Minetâs mahjàs ta ispildijusi saimneezes weetu jau ilgaku laiku. Wina minetâ deenâ pehkschni bes kahdas sihmites atstahschanas, eedsehrusi etika skahbi un jau wakarâ nomirusi. Lai gan tahdâ kahrtâ nogalinaschanàs saktiskee eemesli naw peerahditi, tomehr mahju eedsihwotaji un jaunkundses tuwineeki par leetas ihsto stahwokli puslihds pahrleezinati. Mineto gadijumu ismeklet isbraukuschi aprinka waldes preekschstahwji un Dobelê praktisejoschais ahrsts Springis. „N. A."

No Emburgas apkahrtnes. War sazit, kà muhsu augku koku rascha ir koti apmeerinoscha. Pagajuschâ gadâ, kad daudseem Kursemes dahrskopjeem nebija gandrihs nekahdu eenehmumu no augku dahrseem, muhsu apwidû bija gluschi preteji rezultati. Lihds ar materialo labumu, tomehr schahda augku isdoschanàs atnes sawâ sinâ ari deesgan daudz launuma apkahrtejai sabeedribai. Jasaka, ka gandrihs nekur nebuhs tikdaudz krogu, kà pee mums, kur taisni par leelakai balai teek pahrdoti augku wihni. Zena jau nu par wineem naw wisai dahrga, ko war spreest no tam, ka dascha pudele maksâ ne wairak, ne masak, kà 15 kap. gabalâ, bet alkohola launais eespaids naw tik lehti naudâ aprehkinams. Dser saimneeki, dser puischi, pat ganu puikas un seeweetes. Saprotams, gandrihs neweens sestdeenas wakars nepaeet bes atteezigas iskauschanàs un pluhkschanàs. Schai sinâ stipri eewehrojamas ir Emburgas Sch. mahjas. Schee jaunee krogi peewelk pat daudz wairak apmekletaju, kà wezâ tihpa dsertuwes. Slikti, kà saimneeki wehl nesaprot isleetot sawadaki sawu dahrsu bagatibas, bet pahrwehrsch tàs zilweka organismam koti kaitigàs alkohola weelâs. Pa balai paschi dsehraji ari wehl peeteekoschi nesaprot minetâ augka wihna kaitigo eespaidu, bet daudzi pat skaita to wehl par koti barojoschu dsehreenu. Protestet pret augku wihna leetoschanu ir katra apsiniga zilweka peenahkums. Ha.

Wez-Auzes kopmoderneezība no administrazijas slehgta! Kà „L. Atb." sino, 10. nowembrî weetejà polizija slehguse Wez-Auzes kopmoderneezibu, kura sawas telpas nomaja Kleina koku fabrikâ un jau no februara mehnescha bes jeb kahda trauzejuma no administrazijas puses ar teizamàm sekmem darbojàs. Kahdu pusgadu atpakal tika gubernas buhwkomisijai ari moderneezibas plans eesneegts. Nesen atpakal telpas rewideja aprinka ahrsts un weetejà polizija un atrada par labàm. Bet nu peepeschi gubernas buhwkomisija leek eerihkot welwetus greestus, jo augschâ atrodotees wilnas kahrstuwe, kurai moderneezibas suta puhdejot grihdu. Tà ka seemu tahdi darbi naw eesahjami, tad kopmoderneezibas darbiba war tikt pahrtraukta us ilgaku laiku. Schimbrihscham sabeedriba suhta peenu nepasterisetu kannâs us Rigu.

Wehrâ nemamas adreses:

Jelgawas Laukſ. Beedribas Krahj-Aisdewu Sobeedriba.
Jelgawâ, Katoku eelâ 44, tel. 62. Kantors atwehrts darbdeenâs no pl. 10—2
Bilanze 30. septembrî 1912. g. **5,972,771 rub. 21 kap.**

Leel-Sesawas krahj-aisdewu kase Jelgawâ,
Jelg. Laukſaimneezibas Beedribas namâ, Katoku eelâ 44. Kantors atwehrts darbdeenâs no pulkſt. 10—2. Bilanze **767,438** r. **47** kap.

Latweeschu Sawstarpiga Apdroschinaschanas Beedriba
apdroschina wisadu mantu pret **uguni**). Zentralkantors Jelgawâ, Katoku eelâ 44, Rigas kantors Leelâ Kehnina eelâ 28, zitur nodalas un agenturas.

Latweeschu Sawstarp. Dsihwibas apdroschinaschanas Beedriba
apdroschina uz mirschanu un sadsihwoschanu **kapitalus, muhscha rentes** un **behru naudas** (no 50 rbl. sahkot). Zentralkantors Jelgawâ, Katoku eelâ 44. Rigas kantors Leelâ Kehnina eelâ 28, zitur nodalas un agenturas.

K. Berris un Ko. Jelgawâ, Leelajâ eelâ Nr. 3.
Leelakâ spezialitate glaunu apgehrbu isgatawoschanâ. Bagats krahjums gatawu apgehrbu angstu un eelschsemes drahnu un drehbneeku peederumu. Drehbneekeem eewehrojams rabats.

Jelgawas Laukſ. Beedribas Konsuma Weikals.
Katoku eelâ Nr. 44. Telef. 74. Wisadas kolonial- un materialprezes, miltus, gruhbus, putraimus u. t. t. leelumâ un masumâ.

Tirgotaju un Ruhpneeku Ekonomiskâ Sabeedriba.
Walde **Rigâ,** leelâ Kehninu eelâ Nr. 27, nodalas **Jelgawâ,** Katoku eelâ Nr. 46 un 37 un **zitâs pilsehtâs.** Wisadas ruhpneezibas maschinas un rihkus, elektrotechniski peederumi, dsirnawu maschinas un akmenus u. t. t.

W. Lasmans drehbneeks **Jelgawâ, Leelajâ eelâ Nr. 6.** Leels krahjums eeksch un ahrsemes stoffu. **Glihti uswalki** no **35** rubli sahkot un dahrgaki.

Wadmalas un manufakturas Sabeedriba Jelgawâ, Pasta eelâ Nr. 1. Drehbes leelâ iswehlê no wisslawenakàm **eeksch- un ahrsemes fabrikàm.** Kà ari leels lehgeris gatawu glihtu uswalku un mehteku

No Jelgawas.

Sehde pee wina ekselenzes gubernatora kga notika scho pirmdeen dehl pahrspreeschanas, kahdejadi pee mums oficiali swinet Romanowu zilts waldischanas 300 gadu jubileju nahkoschâ gada februara mehnesî. Us apspreeschanos, kà „T." lasams, bij usaizinati weetejo beebribu preekschstahwji no kreewu, wahzu un latweeschu puses: no latweeschu beedribam Jelgawas Latweeschu Beedribas preekschneeks Fr. Königswalds, Kursemes Musikalàs-Dramatiskàs Beedribas preekschneeks J. Straume un dseed. beebr. „Liras" preekschneeks J. Widbergs. Sapulze nodarbojàs ar programas usstahdischanu, prinzipâ weenojotees par to, ka scho swinibu gadijumâ sarihkos pilî konzertu, kurâ aktiwi peedalisees apweenots dseedataju koris no weetejo tautibu sche pastahwoscheem dseedataju koreem, orkestra un solisteem. Starp zitàm dseesmam, dseedàs schim gadijumam peemehrotu swehtku kantati un finali is operas „Dsihwibu preeksch Zara".

Us pascha luhgumu atlaists no deenesta Kursemes gubernas waldes eerehdnis, kolegiju sekretars Harfs.

Kursemes kameralwaldes semakà oklada grahmatwescha palihgs, kolegiju registrators Gruschtschinskis eezelts par Leepajas rentejas I. schkiras grahmatwedi.

Garigs konzerts. Rihtu, kà Miruschu peemineschanas deenâ, buhs Nikolaja basnizâ garigs konzerts, ar schai deenai peemehrotu programu. Konzertâ peedalàs A. Skurbes jkdse (soprans), J. Michelsona kgs (tenors), J. Nahburga kgs (baritons), A. Jenschewitz kgs (ehrgeles) un basnizas koris J. Michelsona kga wadibâ. Eeejas maksa: altara telpâs 50 kap., zitur pehz patikschanas, usrahdot dseesmu teksta lapinu, kura maksâ tikai 10 kap. Biletes eepreeksch dabonamas Grahm. Ekon. Sabeedr. (agrak Landsberga) weikalâ un konzerta deenâ Jahtneeka kga tehjnizâ. Tà ka atlikums nahk Nikolaja basnizai par labu, un eeejas maksa tik gauschi neeziga, tad konzerta apmekleschana eeteizama ari katram masturigam.

Administratiws sods. Ar 5 rbl. waj maksat nespehschanas gadijumâ ar 7 deenam aresta pee polizijas nosodits Salajâ eelâ № 29 dsihwojoschais Wiktors K. par kahda eemihtneeka neizrakstischanu is polizijas grahmatam.

Ugunsgrehks. Grebnera wasku drehbju fabrikâ bij iszehlees pagahjuschas zeturtdeenas wakarâ maschinas telpâs ugunsgrehks, kura zehlonis wehl nesinams. Wesela dsirksteku juhra brahsàs us dselszeka pusi. Pateizotees ugunsdsehseju energiskai rihzibai, uguns tika lokaliseta, tà ka zitas ehkas palika neaiskahrtas.

Sahdsiba. Rahtslaukos № 32, „Darba mahjâ" dsihwojoschee K. B. un F. Sch. sinoja slepenpolizijai, ka tee 19. nowembrî aplagti. Pirmajam nosagts melns mehtelis — 12 rbl. wehrtibâ un otram sali wilnas zimdi. Aisdomas kriht us no tureenes padsihteem K. R. un L. G., pehz kureem teek meklets.

Slepkawiba un paschslepkawiba. 22. nowembrî, pulkst. 5. no rihta us Dambja, Tirgonu eelâ № 47, Tambowas gub. Lapschina meita Natalija noschahwusi tehwu, tad wairak reises isschahwusi us mahti un mahsam, kad pati jau pirms tam bijusi eedsehrusi nahwes sahles.

N. tuhlin nosuhtija us slimnizu, kur ta nomira ap plkst. 1/27 no rihta. Taî paschâ slimnizâ atwestajam tehwam, kad tas nahza pee samanas, ahrsts ismeklejot konstateja, ka lode bij gahjusi zauri plauscham un aknam un ka wina dsihwibai braud breesmas. Mahsas W. eewainojumi nebij nohwigi. N. nesen bij atbraukusi no Rigas, kur ta mahzijusès par schehsirdigo mahsu.

Ihpaschneeze: „Latweeschu Literariskâ (Draugu) Beedriba."
Apgahdataja: Sabeedriba „Latweeschu Awises."
Atbildigais redaktors: N. Purinsch (Purinu Kläws).

Aisrahdijums.

Peesuhtam zeen. pasta abonenteem muhsu awises pastellejumu transfertu.

Lai nezeltos nekahdi aiskawejumi awischu suhtischanâ, laipni luhdsam zeen. abonentus isdarit apstellejumus pehz eespehjas drihsumâ.

Ekspedizija.

Skaistums ir wara!

Pret **wasaras raibumeem, puhtem, pinnem,** sausàm un slapjàm **ehdem** un wisadeem **ahdas issitumeem** un **sarkanumeem** ir pulks daschadu lihdsekku, bet wisi ar koti maseem panahkumeem. Tapehz peepraseet isplatito un no **ahrstu preekschn. atsihto radikalo lihdsekli**

mahz. Kneippa seepes,

ar augschejo bildi un weetneeka parakstu. Kur to nav, tad ir wiltojums.

Dabonams aptekàs un aptreku pretschu pahrdotawàs. Weetneeks **M. Riedzwiedz, Warschawâ 75, Granitschnaja 6.**

Brambergu
pagasta walde, Dobeles aprinkî, dara sinamu:

1) ka **1. dezembri** sch. g. tiks apspreesta pagasta

nespehjneekeem palihdsiba

par 1913. gadu. Tadehl personam, kas wehletos dabut no pagasta palihdsibu, jeb tahs paleelinaschanu, jagreeschas minetâ deenâ pee pagasta weetneeka sapulzes ar luhgumu.

2) ka **15. dezembri** sch. g. pulksten 12 deenâ pee schis pagasta waldes tiks atdota masaksolischanâ **arestantu weschana** un **apwakteschana** par 1913. gadu. Solischana sahksees no 800 r. salogs jaeeleek 100 rbl.

Brambergê, 20 nowembrî 1912. g.

Pagasta walde.

Behrsmuischas

pagasta walde, Dobeles aprinkî, dara sinamu, ka **8. dezembri** sch. g. pagasta weetneeki nolems

nespehjneekeem pabalstu

us 1913. gadu.

Nespehjneekeem, kureem teesibas us pabalsta sanemschanu, jeb to paleelinaschanu, japeeenes resp. japeesuhta eepreeksch pagasta waldei wajadsigee peerahdijumi par darba nespehjibu un lihdsekku truhkumu.

Behrsmuischâ, 10. nowembrî 1912. g.

Pagasta walde.

Lanolin lilija peenâ seepes.

Likumigi sem Nr. **775** sargatas.

Slawenakais lihdsekklis samta mihkstumu ahdai sasneegt.

Dahmam us labako eeteizams.

Dabonams wisàs labakàs apteeku pretschu pahrdotawàs.

Maksâ 40 kap. gabals.

Daudskahrt godalgotas ar augstakam godalgam.

Seepju un parfimeriju fabr. sabeedriba

WENUS.

Markowiz & Plöhn.

!! Wislehtakas zenas !!

F. Lukis,

28 **Jelgawâ, Katoku eelâ Nr. 28,** 28
seepju fabrikanta Frischa namâ (luhdsu eewehrot) **Nr. 28.**

Musikas instrumentu, schujmaschinu un welosipedu weikals.

Laipni pee ahwâ no sawa bagata krahjuma stihgu unpuhschamus instrumentus.

Gramofonus ar wisjaunako konstrukziju,
Harmonikas, koti leelâ iswehlê wisadas sortes.

Leels schujmaschinu lehgeris, no labakàm un slawenakàm fabrikam ar ilggadigu galwoschanu. Wisus augschâ minetos rihkus pahrdodu ari us nomaksu, par lihds schim nedsirdet lehtàm zenam, bes prozentu peeskaitischanas. Weegli maksaschanas nosazijumi, sahkot no 3 rubl mehnesî. Wislabakàs ahrsemes solo-stihgas un gramofonu adatas. **Gramofonu plates** leelâ iswehlê wisàs walodàs, koti lehti, jau no 60 k. gabalâ, wissaunakee usnehmumi.

Pascha leela mechaniska darbniza
preeksch wiseem instrumenteem, welosipedeem, schujmaschinam u t. t.
Klaweeru un harmoniumu islabaschanu un noskanoschanu isdara koti lehti un noteiktâ laikâ. Laipni luhdsu, paschu interesès, labâ, mani pagodinat un par manas prezes labumu un wehl lihds schim nebijuschàm lehtàm zenàm pahrleezinatees.

Laipna apkalposchana. Ar augstzeenibu

F. Lukis, Katoku eelâ Nr. 28.

!! Wislehtakas zenas !!

Ar scho pasinoju zeen. publikai, ka 15. nowembrî sch. g. esmu usnehmis

Kreislera kga bekereju

Katoku eelâ Nr. 5, telefons 868.

Apstellejumus peenem (ari par telefonu) us **kringeleem** un **strizelem** ar daschadeem pildijumeem no 25 kap. sahkot. **Wihnes maize un ziti smalki zepumi** top peenemti katrâ laikâ **(isnemot swehtdeenas un swehtku deenas).**

Apstellejumus no 25 kap. sahkot, peesuhtu us wehleschanos mahjàs. **Atkalpahrdewejeem rabats.**

Apsolidams ahtru un treenu apkalposchanu, luhdsu mani ar saweem apstellejumeem pagodinat.

Augstzeenibâ

Karlis Nahzens.

SLIMEE

SARGAJATEES NO WILTOJUMEEM

kas pakaltaisiti **Sperminam**, kureem eespaida sinâ ar Sperminu nekas naw lihdsigs, bet beeschi satur weselibai kaitigas weelas.

Neirastenijas, wezuma nespehka, dsimuma nespehka, histerijas, neiraligijas, masasinivas, dilona, fisilisa, dsihwsudraba seku, sirds kaites (aptaukoschanàs, pahrkalkoschanàs, sirds klapeschanas, neweenadas pukstetschanas, miokarditu), arteriju pahrkalkoschanàs, alkoholisma, muguras smadsenu isschuhschanas, treekas, slimibu wahjuma, pahrpuhlestchanàs un zitôs gadijumôs tikai ar **Poehla—Sperminu** ceguhti spihdoschi panahkumi, par **kureem** leezina eewehrojamako mahzito wihru un ahrstu nowehrojumi wisâ pasaulê. Wajadsigs peegreest cewehribu nosaukumam

Spermin—Poehl

un atteiktees no wiseem daschadu nosaukumu schkidrumeem un ekstrakteem, par kuru maswehrtibu isdota sewischka broschura, kas ar jaunako literaturu par Sperminu, teek isfuhtita par welti.

ORGANOTERAPEITISKS INSTITUTS
PROFESSORS DR. POEHL & D-LI
KEISARISKA PILSGALMA
PEEGAHDATAJI
ST. PETERBURGA
W.O. 7 LINIJA № 18

Tuhkstoschcem pateizas sawu isdseedinschanu

no **reimatisma, guhschu, gurnu, muguras** un **kruhschu sahpem,** no klepus un daschadeem saukstejmeem pasaules pasihstamajam lihdseklim pret schahdam slimibam — **Seabury** un **Johnsona** firmas isgatawotam **Bensona plahksterim.**

Ja scho plahksteri leeto tuhdal pee pirmam saslimschanas sihmem tad pa leelakai daksai peetiks ar plahksteru weenreiseju uslikschanu, lai panahktu pilnigu dseedinaschanu. Zaur to nowehrsch warbuht gruhtas slimibas iszelschanos. **Kam sawa weseliba ruhp, tam wajadsetu**

Bensona plahksteri,

pastahwigi turet mahjâs. Allasch japrasi pehz **Seabury un Johnsona** firmas **Bensona plahksteri** un jasargas no pakkdarinajumeem.

Dabujams wisâs labakâs apteekâs un drogu pahrdotawâs.

Bensona plahksteris.

Labakâ dahwana uz swehtkeem.

Ja Juhs gribat patihkami un derigi pawadit sawas atpuhtas stundas, tad Jums naw wajadsigs atstaht mahju, tà ka israkstot teeschi no muhsu noliktawas **Berlinê pareisu**

kinematografa aparatu

(kuru luhdsam nesamainit ar burwju lukturi preeksch nekustoschàm miglu bildem), Juhs wareet sawu mahju pahrwehrst, nepahrgrosot tàs eekahrtu, par **illusiju-teatri,** fari ojo saweem mahjeneekeem un weeseem israhdes no dsihwàm, **kustoschàm** bildem, israhdoschàm **eewehrojamus gadijumus, dramas, komedijas, humoristigus gabalus u. t. t.,** preeksch kam nums arweenu noliktawà atrodas **leeliska iswehle wisada satura lentes.**

Tikai muhsu aparati, atschkirdamees zaur loti labu konstrukziju, isdod wehlamo efektu, dodami loti skaidru bildi uz ekrana 2×2.

Muhsu aparati peemehroti **wisadai apgaismoschanai,** pee kam eepreekschejas sinaschanas pee usstahdischanas ir pilnigi newajadsigas.

Lai daritu scho patikschanu wispahr peeejamu un isplatitu muhsu firmu Kreewijà, mehs nolikàm pasakaini lehtas zenas:

Aparats **„Juno"** ar wiseem peederumeem, ar lampu **„Iskra"** ar reflektoru, 4 besmakias lentes ar 250 bildem — **8 rubl. 50 kap.**

Tahds pat aparats **„Ideal"**, leelaks, ar ladaku objektiwu un augstaka labuma, ar lampu **„Diana"**, ar 3 daschadu krahsu un 3 fotografetàm lentem — **14 rubl. 50 kap.**

Aparats **„Herkules"**, sewischki leela tipa, ar 2 riteneem preeksch 300 arschinas garu lenschu notihschanas un ustihschanas, mechanisk objektiws ar 5 optiskeem stikleem, ar muhsu pasihstamo lampu **„Elektor"**, ar 6 daschadu krahsu un 6 fotografetàm lentem ar Edisona perforaziju — **30 rubl.** Reserwes lentes par 1 rbl., 1 rbl. 25 kap. un 2 rbl. gabalà

Apstellejumi teek isdariti uz pehzmaksu.

Par suhtischanu un muitu skaita tikai **1** rbl. **50** kap. (par aparatu „Herkules" 2 rbl. 50 kap.), uz Asijas-Kreewiju 1 rbl. dahrgaki.

Ar apstellejumeem luhdsam greestees kreewu waj wahzu walodà uz sekoschu adresi:

Exporthaus H. Finkelstein,
Berlin. Kantstrasse Nr. 120./58.

Dr. Sabeschinskis,

spezialists

plauschu,

sirds, neeru, mahgas, asins, zukura, reimatisma, eeksch. un behrnu slim. Peenem slimn. k. deenu (ari swehtu un swehtku deenàs) Rigà, **Wehweru eelà 1,** tel. 55-99, no p. 8—12 pr.p.un no 4—7 wak. Strahdn. kalp. darbd. ari wehl. lihds 8 wak.

Peenemu **ahdas. dsimuma, puhschla** un **sifilisa** slimneekus no 9—1 pr. pusd. un no 6—½9 wak. **Dahmas** un **behrnus** no 5—6 w. zaurskatischana ar elektrizitati.

Dr. J. Machtus,
Marstral-eelà 8, tuw. pee Grehz.eel. telefons 5492.

Sobu ahrsts

H. Gutmans

Jelgawà, Pasta eelà Nr. 1 (weenstahwa namà).
Runas stundas no plkst. 9—1 un no 3—5. swehtdeenàs no 9—1.
Sobus iswelk bes sahpem. Selta un porzelana plombas (Inlays). Mahksligi sobi ar un bes platem selta kroni.

Akziju Sabeedribas

J. Hertel

apteeku pretschu pahrdotawà
Jelgawà, Pasta eelà № 13.
Peedahwà wisadas lauksaimneezibà, dahrskopibà un mahjsaimneezibà wajadsigàs **apteeku prezes.**
Logu ruhtis wisados leelumos **Ellas** un **wilnas krahsas, seepju sahli** un **klorkalki. — Parfimerijas un seepes.**
Gumijas prezes.

Masaschu skola un schehlsirdigo kursi slimneeku apkopschanà

Dr. med. Brensons

Rigà, Dsirnawu eelà, 64.

A. ✠ N.

Bogdanowa

tabakas fabrikas noliktawa

Jelgawà, Pasta eelà № 4, eeteiz wislabakàs papirosu tschaulites (hilses) is pascha auto-mech. fabrikas

„Sankt Gotthard",

starp tàm: koka kastitês par 250 gabalu, kà ari **Berlines** 100 gab. ar labu mundstiki katrà kastitê un „Zarskija" ar glihtu walsts ehrgsl.
Smarschiga tabaka: **Halis** ¼ mahrz. 46 kap., ⅛ mahrz. 23 kap.
Maikapara spezialtabaka: **Swesda** № 40, nepahrspehjama labuma. Papirosi wisas wairak peeaasitas sortes par lehtàm zenàm.
NB. Atkalpahrdewejeem wislabakà eepirkschanas weeta.
Tabaka 3 sorte jau no 70 kap. mahrzina un **zigarus** no 7 rbl. 80 kap. no 1000 sahkot.

Rigâ.

Jaunatwehrtais dahmu konfekziju weikals no Friedmana un Plausche

Rigâ, Teatra bulwari Nr. 2. Telefons 73—18.

Peedahwà bagatà krahjumà

plihscha mantelus, kaschokus, schaketes un kostimus.

Laipna apkalposchana. **Zeetas zenas.**

Rigâ. Rigâ. Rigâ.

Pasch darbnica pulkstenu islaboschanai un selta un sudraba graweeru darbeem.

Wm. Gells, Rigâ, Suworowa eelâ Nr. 3,

pretim Suworowa weesnizai.

Peedahwaju bagatu krahjumu par lehtam zenam

Selta kungu kabatas pulkstenus											sahkot no 50 rbl. un dahrgak,
Sudraba	„	„	„	6.75	kap.	„	„	**Selta** pulkstenus	no 17 rbl.	un dahrg.	
Melnus	„	„	„	2.75	„	„	„	**sudraba**	„ „ 5.50	kap.	„
Jaunselta	„	„	„	4.50	„	„	„	**melnus**	„ „ 2.50	„	„
								jaunselta	„ „ 3.50	„	„

Leela iswehle selta laulajamo gredsenu.

Sudraba papirosu etwijas, Selta kehdes, rokas sprahdses,
„ dahmu rokas sominas, „ broschas,
„ „ portmanejas, „ gredseni un auskari,
„ „ birstes. „ kapseles.

Kungu un dahmu jaunselta kehdes, rokas sprahdses un kapseles 10 gadu galwoschana. Firma K. Z. un S. P.

Karlis Kahns, Jelgawâ,

Leelajâ eelâ Nr. 9. Telefons 893.

Moderni Kleischu stoffi.
Peemehrotas Kleites (Roben).
Bluhschu stoffi.

Anglu welwets, jaunakâs krahsâs no 45 kap. sahkot. || Dahmu apleekamee no 2 rb. 85 kap. sahkot. Sihda apakschswahrki no 5 rbl. sahkot.

Bahluma kaite. Masasiniba

sewischki

seewam un jaunawam

teek noteikti un pastahwoschi isahrsteta ar

Sanguinal-pillem „Krewel".

Sanguinal-likworu „Krewel".

Schee preparati atschkiras jo teizami zaur sawu labumu un teek no wiswahjakàs mahgas labi sagremoti. — Nekahds mahgas sazeetejums. Nekahdas galwas sahpes.

Stingri jaraugas uz originalmarku
„Krewel".

Dabujams wisâs Kreewijas apteekâs.

Pasinojums buhwuznehmajeem

Wislabakà weetà Jelgawà atrodoschs nekustams ihpaschums, sastahwoschs no weenas muhra un weenas koka mahjas ar leelu brihwu gruntsgabalu gar eelas fronti kopà ap 700 kw. asis (zaur katminu gruntsgabalu peepirkschanu to wehl war paleelinat), kuru war isleetot apbuhweschanai, noderigs ari fabrikas eerihkoschanai **pahrdodams** par 50 tuhkst. rubl., pee apm 20 tuhkst. rubku leelas eemaksas skaidrà naudà. Ofertes nododamas **Westhorna** grahmatu pahrdotawà Jelgawà sub. **Mahja** C.

Lux lampas

daschadà leelumà pahrdodamas **„Komersa"** weesnizà Jelgawà.

Jelgawas Latw. Skolu un Isgliht. Beedribas Walde sasauz uz **7. dezembri** sch g. pulksten 9 wakarà beedribas telpàs, **Lehjeju eelà Nr. 4**

pilnu sapulzi.

Deenas kahrtiba:

1. Statutu registreschanas jautajums,
2. Jautajums par beedru maksam,
3. Daschadi preekschlikumi.

Ja augschminetajà deenà nesanahktu wajadsigais beedru skaits, tad 21. dezembri tani paschà stundà un weetà notiks galiga pilna sapulze, kuras lehmumeem buhs likumigs spehks, neraugotees uz sanahkuscho beedru skaitu.

Walde.

Sludinajums.

Jelgawas pilsehtas krahjkase.

Prozentes apmehrs noguldijumeem no 1. janwara 5% par gadu.

Baltijas Lauksaimn. Sawstarp. Kreditbeedr.

Maksà par noguldijumeem 6% gadà, uz tekoscha rehkina 4½%.

Noguldits lihds 31. oktobrim 1,437,252 rubl. 86 kap.

Rigâ, Leelâ Kehninu eelâ Nr. 28.

Kreewu adrese: Прибалтійское Общество Взаимнаго Кредита Сельскихъ Хозяевъ, Бл. Королевская 28, г. Рига.

Walde: agronoms **J. Bisseneeks.** Tirdsneezibas sinibu kandidati: **E. Osolinsch** un **R. Dutzens.**

Печатать разрѣшается полиціею.

Te klaht 1 peelikums.

Drukatas Grahmatuhpn. Ekon. Sabeedr., agr. G. Landsberga drukatawà.